

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL.

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fil.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhiepiscopale, Sibiu, str. măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, strada măcelarilor nr. 34.
Epistole nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE.

Pentru odată 14 fil., — de două-ori 24 fil., — de trei-ori 30 fil.
rëndul cu litere garmond.

Vorbe, numai vorbe!

Sibiin, 29 Novembre n.
II.

Suntem datorii întâiu de tôte să rectificăm o mare greșală a domnului president al camerei ungare, *Justh Gyuta*, și să 'l scötem din o mare ră-tăcire în care se află atunci, când afirmă, că naționalitățile nemagiare s'ar afla, cu mici escepțiuni, în tabăra coaliției, întrate în luptă și ele contra Vienei.

Ca reprezentanți ai opiniunii publice naționaliste, credem că cunoștem mai bine pulsul acestei opiniuni publice, cel puțin în ce privește poporul român din patria acăsta, și putem să 'l asigurăm pe dl *Justh*, că nici măcar despre mici escepțiuni, cari s'ar afla în tabăra coaliției, nu pöte fi vorba absolut de loc.

Naționalitățile nemagiare din statul ungar, și deosebi Românii, ca naționalitatea cea mai numerosă și mai cu greutate, stau departe, förte departe de coaliție, pentru-că n'au motiv să se apropie de ea, cu atât mai puțin să între în rândurile ei. Dar prin acăsta nu voim să spunem, că naționalitățile nemagiare ar fi întrate în tabăra contrară, ar sta în serviciul Vienei, pentru-că nici acolo nu le este locul. Naționalitățile nemagiare din Ungaria au ajuns întră două focuri, întră coaliție și ómenii de încredere ai Corónei, și datorința lor este astăzi numai să se apere, în drépta și în stănga, fără a se mai gândi, că din lupta ce se pórtă întră coaliție și Corónă, cine va eși învingător. Pentru noi este tot una, ori învinge guvernul M. Sale, care are trecut în program, cu *invoirea M. Sale*, magiarizarea cu puterea a tuturor cetățenilor de limbă magiară din Ungaria, ori învinge coaliția, care apoi, ajunsă la putere, are să realizeze același program de magiarizare, pöte că cu mijloce chiar mai drastice.

Iată de ce nu putem fi cu coaliția; și coaliția a făcut greșală förte mare,

că în programul ei nu a trecut la loc prim rezolvarea chestiei naționalităților, în mod just și echitabil, făcându-le posibilă naționalităților nemagiare mergerea împreună cu Magiarii în lupta începută de nou pentru independența patriei.

Domnul *Justh* va cunoște sigur istoria mai recentă a patriei și a națiunii sa'e, și va ști, că la 1848, când situația era cam analogă, tot greșala acăsta s'a făcut; nu s'a căutat întâiu ajungerea la înțelegere cu naționalitățile celelalte, ci s'a început lupta fără ele, în credința, că celelalte popóre din patrie nu numără, ear' dacă 'și vor ridica capul, să arete că există și ele, vor fi măturate de la suprafața „cagunoii” (mint a gaz), cum spunea Kossuth Lajos într'o proclamație adresată Românilor.

Urmările au arătat, că nu s'a putut face așa, și că n'a fost bine așa; și însuși Kossuth a vëzut, că n'a fost bună judecata sa despre naționalitățile nemagiare, de aceea la 1849 le-a dat lege și drepturi naționale cu privire la limbă, în dieta de la Seghedin, dar' acăsta întórcere la calea bună și dréptă s'a făcut *prea târziu*, căci lucrurile nu mai puteau fi îndreptate și întóarse în altă direcție.

Istoria pentru aceea are rost și îndreptărire de a fi, pentru-ca lumea să învețe din pășunile trecutului, ca să nu mai cadă în păcatele din cari cu mare greu a putut să scape.

Coaliția, și mai ales partidul kossuthist, depositar al politicei de la 1848—1849, și totodată cel mai tare dintră partidele coalizate, al cărui stîlp puternic este dl *Justh*, de ce nu a tras și nu trage deci învătătură din pășaniile prin cari a trecut odată neamul unguresc? De ce vine cu propuneri de împăcare, cu vorbe frumoșe de ademenire, totdeauna atunci, când se află în strîmtóre, când vede că a perdut șanșele de a puté învinge, de a puté pune Viena sub picioare?

Noi știm förte bine, că ajungënd națiunea magiară să fie învinsă din

partea Vienei, avem să împărțim aceeași sórte cu ea. Toți ne vom afla în lanțurile sclăviei, — cum bine zice dl *Justh*. Dar' tot așa de bine știm, că aceeași sórte ne așteptă și atunci, când coaliția va ajunge deasupra, și va aduce Viena la capitulare! De ce să ne însuflețim deci, și de ce să întrăm și noi în luptă, pentru cauza coaliției, pentru o cauză, care nu e și cauza noastră? Facă coaliția să fie cauza ei și cauza noastră, și atunci va vedé, că se schimbă situația, după-cum am spus-o acăsta și cu alte ocașuni. Dar' facă-o până se mai pöte, nu earăși *prea târziu*! Dovedescă-ne dl *Justh* și cei de o credință politică cu dsa *prin fapte*, că nu voesc sugrumarea naționalităților, ear' nu prin vorbe, cari rămân numai vorbe. Nu la Korpona, ori la Măcău, unde dl *Justh* dictează politica magiară, ci în dieta țerii vorbescă și propună dl *Justh*, ca prigonirile în contra naționalităților nemagiare se încete, pentru-că și de altcum nu duc la scop. Nu cu Ungurii întruniți la Korpona să stee dl *Justh* de vorbă în chestia națională, ci cu reprezentanții legali din dietă ai naționalităților nemagiare, cu grupul naționalist și cu Sași, stabilind cu ei împreună punctele de înțelegere, pe cari apoi să le dicteze coaliției spre împlinire. Da, să le dicteze, pentru-că are puterea să o facă acăsta!

Când așa va face dl *Justh*, vom crede și noi, că din convingere și cu bune intențiuni propagă idei, ca cele slevate în vorbirea sa din Korpona, idei de împăcare cu naționalitățile; dar' câtă vreme *faptele* lipsesc, ear' noi din pășaniile din trecut știm, că pe vorbe nu se prea pöte pune preț, vină ele chiar și de la locuri förte înalte, nu se supere dl *Justh* dacă-i spunem, că și aceea ce a spus dsa la Korpona în chestia națională nu e alta, de cât vorbă, numai vorbă, care nu obligă pe nimeni, dar' nici nu încălzește pe nimeni!

dsale.) Dar' cu aceeași frumșetă naturală a graiului se povestesc și celelalte nuvele din volumul „Dela Țară”, și autorul lor de bună samă ne va surprinde mâne-poi-mâne cu și mai frumoșe mărgăritare de proză ardeleană.

Deaprópe înrudit, prin motivele subiectelor sale, cu domnul Agărbiceanu, este binecunoscutul nuvelist din Țara-Romănescă, domnul I. Ciocărlan, a cărui a treia (E a doua. N. Red.) colecție de schițe și nuvele a apărut tot sub teascurile acestei tipografii, sub titlul: *Traiul nostru*. În povestirile acestea, spuse într'o limbă vie și frumoșe colorată, găsim cele mai duióse pagini, cari s'au scris din viața cea plină de amar a țeranului de dincolo de munți. Traiul necăjit al omului sëracc din Țara-Romănescă, care pentru mulți scriitori a imbiat numai impresii poetice și idile senine, în nuvelele dlui I. Ciocărlan nu se înfățișează în tótă golătaea amărăciunii lui, ca un „curat trai de dobitoce”. Căci espresia asta se ivește parcă fără voie pe buzele scriitorului înduioșat, și atunci când ar dori pöte să ne înfățișeze poesia bordeiului, în care se desfăș

Cronică bucureșteană.

București, 14 Novembre.

În cât îmi vor îngădui împrejurările voiu să stau din când în când supt titlul acesta de vorbă cu cetitorii acestui ziar, împărțindu-le din marea de întâmplări ale capitalei Țerii romănești acele știri, din cari cuget că vor puté culege vre'un folos aceia, cărora se adresează acest organ de publicație. Caracterul acestei cronici va fi mai mult informatoric și se va mărgini la chestiuni de interes mai mare, pe cari nu le vor atinge alte gazete și a căror trecere cu vederea nu se va paré o crimă.

*

Cu acăsta cea dintăiu cronică a mea voiu să duc și eu o gură de apă în mare. Voiu vorbi despre Goga, care e astăzi pretutindenea la ordinea zilei. Töte gazetele ardelene și-au împreunat glasurile lor de laudă și de admirație pentru acest cântăreț al pătimirii noastre, care a apărut pe orizontul literaturii și vieții noastre naționale ca un meteor strălucitor, a cărui lumină a străbătut de odată pretutindenea unde viează suflet românesc. Poeziile lui Goga au pëtruns în tot Ardealul și au cucerit întreaga lume romănescă a Ardealului ca și a Țării romănești.

În metropola cugetării romănești, care astăzi este pentru tötă Romănia Bucureștii, Goga a avut cea mai grandioasă intrare, pe care o cunoșțe istoria literaturii noastre de până astăzi. Când acum vre'o 12 (Sunt 15. N. R.) ani a venit la București acel fecior de preot din nordul Ardealului, care avé deja un trecut de poet — destul de respectabil în urma activității lui la „Tribuna” —, G. Coșbuc, era abia de câți-va înși cunoscut și de förte puțini recunoscut. Când și-a publicat baladele și idilele, o cétă de critici s'a năpăstuit asupra lui, acuzându-l de nici mai mult nici mai puțin decât de plagiat. Până ce s'a stabilit valórea adevărată a poetului, însuflețirea pentru el s'a recit, dar' poesia lui a rămas cea mai frumoșă poezie posteminesciană. Alexandri și Eminescu s'au desvoltat treptat, admirația pentru ei a crescut în măsura producției lor literare, și abia

FOIȘORĂ.

Mișcarea literară de la „Lucéférul”, cu o reprivire istorică-culturală.

Conferență ținută la societatea academică „Petru Maior” din Budapesta.

De Gh. Tulbure.

(Urmare.)

II.

O scurtă întreținere asupra acestor próspete publicațiuni de literatură frumoșă în legătură cu însemnătatea lor specifică pentru mersul nostru cultural, a fost scopul de căpetenie al acestor șire. Firește, că atunci când tötă suflarea romănescă salută cu însuflețire răsărirea unor talente tinere și mult promiștóre, glasul nostru asupra celor aleși ai societății noastre, nu pöte fi decât rësunsetul entuziasmului obștesc. O cercetare critică, rece și amănunțită, nu ne iartă nici timpul, nici locul acesta, și nici dispoziția sufletescă, în care ne găsim. În deplina convingere, că unii dintre dvóstră n'au ajuns încă la cunoșterea nouelor opere, considerațiunile noastre vor avé caracter mai mult informativ, ear' nu pretensiunea de a da ceva nou.

Cel dintăiu volum apărut în institutul tipografic „Lucaféru” îl alcătuesc nuvelele d. I. Agărbiceanu: *De la țară*. E povestitorul cel mai tiner al zilelor noastre, dar' totodată acela, care ne îndreptățește la cele mai bune speranțe. Mănușchiul acestor nuvele a fost deajuns, ca autorul lor să fie considerat din partea criticeii între cei mai de frunte prozatori ardeleni. Zic ardeleni, căci povestirile dlui Agărbiceanu sunt mai ales inspirații din trământările vieții ardelenesti, sunt icóne vii din marele complex etnic al poporului nostru, zgrăvite cu multă plasticitate, în grai vërtos și indelat. Acest scriitor are o concepție adâncă și multă pătrundere psihologică. Subiectele și le prinde curat și le fixéză cu atăta măestrie, în cât cetindu-le îți pare că le cunoști ori le-ai vëzut trăind aevea. Aceste sunt probe, cari nu ne mai lasă nici o îndoială, că în dl Agărbiceanu trăește marele prozator de mâne al Ardealului. În credința acăsta ne întărește și chipul cel fresc, în care știe densus să ne înfățișeze graiul țărănesc, ca espresie a feluritei stări sufletești. Spre ilustrare, să cetim o parte din nuvela „Cula Mereuș”, cel mai simpatic și mai bine croit din personajele

*) Se cetește pag. 39—42.

*) Se cetește pag. 110 sq.

târziu s'a ajuns să se vorbescă despre ei ca poeți mari. Cu Vlahuță și cu St. O. Iosif tot cam așa. Cel din urmă mare poet al nostru, Goga, a cucerit însă de odată, și nu numai o parte a României, ci România întreagă. El nu e sârbătorit mai mult în Ardeal pentru că e din Ardeal și e un poet specific al Ardealului — aceeași recunoștere s'a dat și în Țara românească și chiar și în Bucovina.

În București, unde e așa de greu să cucerești, lui Goga i-s'au deschis toate porțile, i-s'au plecat toate stégurile și i-s'a dat cel mai de cinste scaun în altarul bisericii artei noastre românești. Goga de azi încolo e poetul nostru cel mare recunoscut de toți, discutat de toți, explicat de toți și — iubit de toți.

E destul, cred, să amintesc următoarele, pentru a dovedi afirmațiile mele de până aci.

Intr'o singură lună s'au trecut numai în București o mie și cinci sute de exemplare din poeziile lui Goga, — ceea ce e fără îndoială unicul caz în literatura noastră. Lumea cetește, criticii rămân încurcați, neputând să cuprindă de odată, pe neașteptate, un eveniment literar așa de puternic, toți vorbesc numai de Goga și earăși de Goga, toți îl laudă și îl pun în panteonul celor mai mari poeți ai noștri, — numai ici-colea se mai amestecă în corul de laudători sinceri și câte un „glas de birfitor, cu gând să-și impună opinia“. Il cunoști de departe pe acest „tip“, — e poetul falit, e criticul cu idei decadente, sau în cazul cel mai puțin grav e un critic, care e și poet, și încă ce poet. Îți faci cruce și treci mai departe, lăsându-l să se svârcolească în aceeași mocirlă de cugete, în care se simte așa de bine.

Încolo, începând de la tribuna celor mai cinstite reviste și ziare până la catedra de la Universitate, Goga e privit așa precum ne-am obicinuit să-l privim, încă de pe când își publica cele dintâi poezii în admirabila revistă Luceafărul din Budapesta.

La universitate dl. Maiorescu, dictatorul după vremuri al literaturii noastre românești, în cursul său de deschidere la istoria filosofiei germane contemporane, vorbind despre influința covârșitoare a literaturii germane asupra vieții politice și sociale a Germaniei, și accentuând că și în viața noastră românească cea mai esențială schimbare o va produce adevărata cultură, la bazele căreia se află literatura, — a exclamat: Un Eminescu, un Goga și un Alexandru vor fi aceia, cari ne vor scuturi sufletele în ajunul schimbării noastre în spre bine. — Această e fără îndoială o însemnată cucerire a opiniei publice, căci se știe ce greutate are totdeauna și în ori-ce chestie cuvântul dl. Maiorescu.

Tot la Universitate a vorbit dl. Ioan Bianu în cursul său de istorie a literaturii —

— că durerile și bucuriile lor sunt smulse din sufletul nostru, sunt trăite de noi, ear' în eroii lor ne regăsim, foarte mulți, pe noi înșine. Căci, cine din noi n'a gustat dulceața cea ieftină și seducătoare a colindării după cartire, sau din amărăciunea unei confuzii financiare? Ear' în aventura din „Emma“, care nu găsiți un fragment din visurile dvăstră discrete? Dar' poate cea mai bine prinsă și de sigur cea mai frumoasă prin duioșia ei din icônele vieții noastre, e schița „Promoție“, o frumoasă promoție, care-i vrednică s'o cetim aci în întregime.³⁾ Eternizând în chipul acesta clipe din viața de student, dl. Ciura a adus o notă nouă în proza românească, ear' nouă ne-a dat cea mai simpatică podobă pentru măsura de scris. Ear' mâne-poimâne, o reprivire asupra acestor icône va fi de ajuns, ca să ne stărnescă cele mai dragi amintiri din viață.

Și cu acestea am ajuns la marele cântăreț al lacrimilor și al nădejdelor Ardealului, la Octavian Goga.⁴⁾

(Va urma.)

rei române în termini foarte elogiși despre Goga. Stabilind curentele literare în veacul al 19-lea și analizând în câteva cuvinte puterea „curentului nou“ în literatura română s'a oprit la Goga, despre care a vorbit cam un sfert de oră, spunând cum acest poet a apărut într'o lumină strălucitoare, aducând din Ardeal o limbă de o claritate și dulceață ca a lui Eminescu și desmițând în chipul acesta în modul cel mai elocvent pe aderenții acelui fel de „viață nouă“ care astăzi, pentru ori-ce om luminat e o minciună.

A vorbit așa de frumos despre „acei doi feciori de preoți din Ardeal, unul de la nordul, celalalt de la sudul Ardealului, cari au dat Românilor cel mai frumos tesaur al poeziei“, dovedind astfel existența unor factori puternici, cari promovă la noi acea unitate culturală visată de înaintașii noștri și accentuată astăzi cu atâta tărie de toți câți sunt în o deplină cunoștere a aspirațiilor și ale puterilor noastre! — În chipul acesta Goga a intrat în istoria literaturii române, ocupând acolo locul de frunte. De aci încolo se va vorbi și de la înălțimea catedrei universitare ca și din toate locurile despre Goga, ca despre un poet mare.

Mai amintesc, că Sâmbătă seara în 12/XI căpitanul Sturdza, fiul fostului ministru-president, a ținut despre Goga o frumoasă conferință în „Cercul Ofițerilor“ din capitală, la care au participat foarte mulți ofițeri. Țin să amintesc, spre mirarea multora, că cei mai mulți ofițeri români cetesc literatura românească cum nici n'a-i crede, discută, — să însuflețesc — și scriu.

În ziua următoare, Duminecă, s'a ținut altă conferință despre Goga, la „societatea studenților în litere“. Conferențiarul, dl. I. Boteni, un bun scriitor și dânsul, a vorbit foarte frumos despre poezia lui Goga înaintea unui considerabil număr de studenți. Studențimea e de asemenea însuflețită pentru noua poezie, pe tema căreia se vorbește, ajungând de atâtea-ori și la certă cea de păreri diferite!

Nu mai amintesc despre nenunțările sindrofii puse la cale de cocônele mari pentru a pute ceti mai cu plăcere poezia lui Goga. Singur faptul, că această poezie a străbătut în saloanele celor mai înalte familii, despre cari se susține că ar ceti numai franțuzește — e și el în sine de o însemnată indiscutabilă.

Eată deci după toate acestea un motiv de a ne ține mândri noi Ardeleni, cari dăm frumoase tribute culturai românești, și cari aprõe într'un singur deceniu am dat întregii români pe cei trei poeți mari — singurii noștri poeți de azi — Coșbuc, Iosif și Goga, pe cari Dzeu să ni-i țină.

N. Foișior.

Din protopresbiterate.

Conferință preoțască în tractul Ilia.

Almaș-Seliște, 2 Novembre v.

Imi iau voie a descrie în următoarele decursul conferinței preoțești a tractului Ilia, ținută la 24 Octobrie v. a. c. în școala confesională ortodoxă din Gurasada, sub presiunea domnului șef tractual G. Oprea. Ședința s'a deschis la 10 ore a. m. fiind prezentă preoțimea întreagă, afară de preoții Iosif Oprea din Booz, împedat prin morbo, și N. Enciu din Zam.

Cu toate că timpul a fost nefavorabil, fie-care preot nu a pregetat a lua parte, pătuns fiind de aceea ce se câștigă în nobila instituție a conferințelor preoțești.

Unii dintre colegii nici de data asta nu s'au prezentat în uniforma prescrișă, ceea ce e o scădere, și bine a accentuat dl. president, că trebuie în viitoriu să iee unele măsuri energice.

Se aclamăză ca notariu preotul Nicolae Chirciu. Conferința purcezând apoi din un cas concret de scusă, aduce ca normă obligătoare: Numai acel membru să fie justificat, care va produce dovezi demne de crezământ. Preotul R. Iacob e de părere, că pentru absenții nemotivate să se dicteze prin conferință pedepse în favorul fondului protopresbiteral. Preotul N. Chir-

ciu face aditamentul: pentru prima absență nemotivată pedepsa să fie 10 cor., ear' în casuri de repetiție 15 cor. I. Budoiu primește părerea de sus cu aditamentul, dar' propune: din pedepsele pentru absenții să se creeze un fond special tractual pentru trebuințele culturale, care eventual se va alimenta cu plusul ce va rezulta de la contribuțiile membrilor cu ocazia prânzului comun dat la ținerea conferinței. Conferința primește așa propunerea de sus. Anul trecut contribuțiile membrilor s'au predat epitropiei din Gothatea pentru edificarea bisericii, acum încă s'a aflat un scop și mai nobil, căci fondul special e înființat spre bucuria noastră în decurs de 4--6 ore prin contribuțiile benevole în sumă de 17 cor., pe când, durere, fondul tractual de la înființare (1900) nici un filer nu posedă.

Subscrișul speră însă, că avându-se în vedere, luminarea reciprocă a membrilor, pedepsele vor fi superflue, cu toate că speșele neîncunjurat de lipsă ale unor preoți — din cauza depărtării — cu această ocazie întrec suma maximală a pedepsei.

Cu privire la serviciul divin și predică, deși nu s'au putut ține din cauza renovării bisericii locale, totuși conferința discutând constată că, diferența observată în unele comune cu privire la serviciile divine provine parte din folosința de cărți rituale edate în diferite librării, se nștelege cu erori strecurate, fără vre-o aprobare competentă, parte prin dedare greșită.

O uniformitate mult dorită mai ales în împrejurările de azi se impune. Această se va pute ajunge numai când Preaven. Consistoriu archidieceșan va dispune compunerea și tipărirea unui tipic și liturgic completă, în cari se se prevadă toate normele indispensabile la serviciile divine. Acestea să fie aprobate de superioritatea canonică a bisericii noastre de române din Ungaria și Transilvania.

Presidentul constată, că subiectul predicii ar fi bine să fie cam același în un interval de timp pe teritoriul tractului întreg. Acest metod de procedare ar avea efect moralizator mai potențat. Omenii în călătoriile și convenirile lor conversând ar pute observa: preotul nostru ne-a vorbit d. e. despre obiceiul urit de a lucra în sârbători, al II-lea și nouă asemenea. Deci ei ved că rău fac aceia cari lucră în sârbători. În nex cu acestea conferința stabilește: fie-care preot până la conferința viitoare în predicile sale să combată mai ales dujmăniile și pârile.

Din rapôrtele anuale ale preoților se vede progres în rezolvarea afacerilor bisericești-scolare din tract. Concubinate peste tot mai puține cu 14 casuri ca anul trecut.

Tema „Căile și mijlocele cele mai eficace la împedecarea și stîrpirea concubinatelor“, elaborată de preotul L. Popa, a fost succedă.

Datele despre zidirea bisericii din Gurasada comunicate de parochul locului R. Iacob fiind foarte interesante, nu ar strica după puțină completare, să fie date publicității. Această biserică este una dintre cele mai vechi (de zid) ale archidieceșei noastre.

Conferința viitoare se va ține la Brașișca.

Sunt 4 ore p. m. când se termină conferința. Ne întrunim la masa preotului local, unde ni-s'a servit un prânz bogat. Toastele nu au lipsit. Primul prin șeful tractual pentru Escelența Sa I. P. S. metropolit, apoi pentru femeia română, șeful tractului, preoțime și învățătorime, gazda casei, etc. etc., cu toate că noi cei călători cu trenul stam în tălpi pe 5 ore.

Seriositate, obiectivitate și instrucție în discutiile conferinței, voe bună la prânz.

Nicolae Chirciu
preot.

Oficială.

Ven. Consistoriu așteptă declarațiunea preoților, cari și-au răscumpărat anii de serviciu după statutele noue, declarațiune cerută sub nr. 9263 Ep. 1905, precum și colecta pentru cate-drală.

Din Dej.

— Sfințirea provisorie a bisericii gr. or. române din Dej. —

Valea Someșului, Novembre.

În Maiu 1873, prin reîntorcerea de la biserică unită la biserică noastră străbună a mai multor familii din orașul Dej, s'a întemeiat pentru întâiași dată parochia gr. or. română din Dej, care în 1880, cu ocaziunea arondării protopresbiteratelor din archidieceșca ortodoxă orientală română din Transilvania, a fost decretată de către Preavenerabilul Sinod archidieceșan de parochia centrală a protopresbiteratului „Solnocului I.“, dându-i-se acestuia tot atunci în 1880 numele nou de protopresbiterat al „Dejului“.

Acești credincioși reîntorși n'aveau nici biserică, nici școală și nici un fel de avere parochială. Dar' încălzii de credința strămoșească, repede și-au improvisat un local de scânduri, prinse cu cuie pe niște stâlpi de lemn bătuți în pământ, într'o parte a unei grădini, situată lângă pârăul numit „Szaika patak“ în strada de acum „Deak“ și închiriată de ei spre acest scop. Acest local, care semăna într'u toate cu o baracă simplă de scânduri, parochienii la vre-o 2 ani l'au strămutat de acolo pe grădina din strada „Alsó Kodor“, numită și „Timár utca“, pe care o cumpărase Venerabilul Consistoriu Archidieceșan, dăruind usufructul preotului, care va sluji în Dej.

Din anul 1873 până în Ianuarie 1886 această parochie a stat tot sub administrației parochiali interinali.

În Ianuarie 1886 însă, în urma alegerei de protopresbiter în tractul Dej, întâmplată în vara anului 1885, Venerabilul Consistoriu archidieceșan a introdus de protopresbiter al acestui tract acum numit și totodată de paroch al parochiei centrale Dej, pe P. O. Dorn protopresbiter și paroch actual Teodor Hermann, care încă din August 1883 funcționa deja acolo ca administrator parochial provisoriu.

Acest bărbat vrednic, — care studiile gimnasiale cu maturitatea le-a absolvat cu distincțiune și a terminat și teologia cu calculul de „forțe bine cu distincțiune“, din toate obiectele din învățământ, obținând un absolutiu teologic cum — încât știu — nu are nime dintră preoții archidieceșei, și poate nici din metropolia întreagă, și care tot cu distincțiune a depus și esamenul de cualificațiune preoțesc, — când a mers în Dej, ca preot, n'a avut unde să-și plece capul și, neavând nici venit parochial, a trăit în cei doi ani, cât a servit numai ca administrator parochial provisoriu, esclusiv numai din averea sa familiară.

Ales, întărit și introdus fiind ca protopresbiter al tractului Dejului, a avut o sorțe dintră cele mai grele. Unii preoți și inteligenți mireni gr. or. din tract, cari prin ajungerea Domnului Teodor Hermann de protopresbiter, își închipuiau că sunt preterate interesele lor personale și familiare, îl invidiau, calumniu și-i puneau tot felul de pedeci, ear' unii uniți, cari lucrau necontentit pentru atragerea credincioșilor gr. or. la biserică lor unită, au încercat cu binele și cu fel de fel de promisiuni și onoruri a'l seduce să trecă la unașie, singur ori cu parochieni cu tot, și când toate aceste tentațiuni au rămas zădarnice, au început a'l persecuta fără nici o cruțare, căci era considerat ca pedecă mare la lățirea unașiei în aceste părți espuse, și tocmai pentru acest motiv trebuia ori câștigat ori nimic.

Intră astfel de împrejurări grele și-a început dl. protopresbiter activitatea sa de paroch și protopresbiter în acele vremuri. Să lăsăm aprecierea activității sale mănoșe tractuale pe de altă dată și să rămânem acum pe lângă cea parochială.

Vezând D-Sa, că credincioșii săi sunt puțini și în partea lor preponderantă de tot sâraci, și că avere biserică și isvõe de venit nu sunt absolut de loc, — dar' având credință tare, zel și iubire învățată față de biserică străbună, s'a pus pe lucru și în tōmna anului 1900 s'a început edificarea unei biserici noue, din material solid, care în anul 1902 s'a terminat, spre uimirea publicului, care se întreba, că de unde și cu ce s'a zidit această biserică?

³⁾ Se cetește pag. 72 sq.

⁴⁾ Puternice urale de „Să trăiescă!“

Ear' în anii 1903—1905 s'au procurat 3 clopote mari, s'a făcut iconostas, grilaj de fer în front de câră stradă, zid de piatră cioplită în partea esternă, și parapete de piatră cioplită în jurul bisericii etc. Aranjamentul intern însă nu s'a putut face din lipsă de bani.

Biserica se prezintă foarte plăcut. Ea este una dintră cele mai frumoase biserici din arhiepiscopie, numai cât iconele din iconostas și stranele cantonale lasă ceva de dorit. Aceste defecte provin din împrejurarea, încă, precum m'am informat, mai mulți membrii din comitetul parohial, dornici a intra cât mai în grabă în folosirea bisericii nouă, au comandat aceste icone de la profesorul gimnazial de desen Szádvány János din Dej pe timpul, în care Dl protopresbiter a absentat de acasă, timp mai îndelungat în cauze oficioase și familiare, — deci fără știrea și consimțământul D. Sale, — căci densus intrase deja în târguială cu Dl Hofrichter din Reichenau și cu Dl Kandler din Sibiu, ca să le facă.

Amintesc, că poliția din Dej a dat ordin de închidere a localului de scânduri, care se ruinase, și devenise deja necesitatea inevitabilă acum de a sfinți biserica cea nouă, fără a fi de tot gata.

Acastă sfințire provisorie s'a făcut în 16/29 Octombrie a. c., și a decurs cu pompa cuvenită în modul următoriu:

Sera în 15/28 Octombrie a. c. s'a ținut în localul vechiu vecernia, litia și utrenia prin protopresbiterul — paroh Teodor Hermann din Dej, cu asistența spiritualului Gavriil Hango din Gherla și a parohilor Augustin Hermann din Văleni și Sigismund Lengyel din Selișoa, — ear' Duminecă dimineața în 16/29 Octombrie a. c. tot aceștia, și încă cu parohii Vasiliu Gog din Olpret și Petru Both din Săcătură, și împreună cu mulțime de popor au mers cu procesiune de la localul vechiu la biserica cea nouă în sunetul înălțătoriu al armoniozelor clopote și în cântările frumoase ale ritului nostru bisericesc.

Pe fața tuturor se reoglinda o bucurie și evlavie sfântă, și era mare și înălțător momentul, când s'a făcut intrarea în biserică, care ca o mirasă împodobită aștepta cu dor sosirea mirelui său iubit, a Domnului și Dumnezeului nostru Iisus Christos, care se pășescă cu ea la cununie vecinică, să o sfințescă și să o iee sub scutul său atotputernic pentru toate timpurile, spre a corăspunde scopului ei măreț și sfânt, pentru care s'a zidit!

În biserică s'a făcut sfințirea apei mici, s'a stropit și sfințit întâiu interiorul și apoi în încunjurarea de trei ori exteriorul bisericii cu cetirea apostolilor și evangeliilor prescise și, intrând în ea, s'a început sfânta liturgie, care s'a terminat cu o foarte frumoasă predică, rostită de pe amvon de dl protopresbiter, predică care a stors lacrimi de bucurie la toți cei prezenți. În urmă s'a făcut sărutarea crucii și stropirea publicului cu apă sfințită.

Amintesc, că grădina de sub biserică a costat aproape 6000 corone și biserica cu cele ce aparțin ei, preste 30 mii corone, deci în total 36 mii corone, dintră cari, precum m'am informat, vr'o 6000 sunt contribuiri de ale credincioșilor noștri de acolo, ear' restul ajutore adunate și crescute cu nespuse osteneți și cu o rară abnegațiune de vrednicul domn T. Hermann din Dej, căruia laudă și cinste i-se cuvine dimpreună cu harnicii săi parohieni, pentru cari a muncit și s'a jertfit atât de mult!

După sfințire protopresbiterul și amabila sa soție au intrunit la masa lor ospitală, dată pe spesele proprii, pe preoții, pe inteligenții participanți la actul sfințirii, pe membrii comitetului parohial, și pe parohienii mai fruntași din Dej. Primul toast l'a ridicat cu multă căldură dl protopresbiter pentru Escelenția Sa, bunul și zelosul nostru domn arhiepiscop și mitropolit Ioan Metianu, al doilea Dr. Ioan Fărcaș, avocat, pentru dl protopresbiter, etc.

Astfelu s'a întărit centrul Dej și s'a terminat această înălțătoare serbare, rămânând, ca în viitoriu să se sfințescă această

frumoașă biserică prin Escelenția Sa dl arhiepiscop și mitropolit, pe care cu mare dor îl așteptăm în ținutul nostru!

Petru Both
paroh gr. or.

NOUTĂȚI.

Concertul „Reuniunii sodalilor ro-mâni din Sibiu” de Sămbătă (25 Nov.) a reușit bine. Programul a fost alcătuit cu pricepere și e o adevărată plăcere să vezi cum sporesc cântecele naționale spre sfârșit. Singura scădere remarcabilă la coruri este, că la primele două cântări a fost prea puternic altul, prea predomina spre rîul celorlalte voci. Mai mult au plăcut „Stăncuța” lui Musicescu și „Tot ți-am zis mândro mă duc”, de dl T. Popovici, cari au fost bisate. O desfășurată furtună de aplauze au stîrnit punctele de solo ale dlor Ioan Stanciu și G. St. Moga. Cel dintăiu are o puternică voce de tenor, elastică și clară, ear' dl Moga interpretează cu simțire, fermecând cu bass-ul seu curat, mai ales în notele joase. Monologul lui Chimu a fost bine prelat de dl Boldor. Laudă merită dl Candid Popa, dirigentul, fiindcă tactu-i sigur și îndemănarea câștigată prin experiență, au adus o surprindere plăcută: cântările au fost nuansate corect și această a cucerit publicul din capul locului. Ascultătorii au fost mulți, mesele erau toate ocupate.

Bucovina la Esposiția națională. Am anunțat că dl Nicolae Vasilescu, deputat în dieta Bucovinei, a propus acelei diete participarea la Esposiția națională din 1906. În plenul dietei propunerea a fost acceptată cu votul unanim al deputaților, și s'a acordat comitetului țării un credit de 10,000 corone pentru scopurile Esposiției.

Achitați! Cetitorii noștri își vor mai aduce aminte de broșura lui Zeysig, în care se făcea propagandă pentru detronarea dinastiei și aducerea unui princip de Hohenzollern pe tronul ungar. Broșura, tipărită la Berlin, a fost imediat confiscată, și s'a început procesul pentru tradere de patrie și lesa majestate. Trei „patrioți” au fost dați în judecată pentru scrierea, traducerea și răspândirea broșurei. Zsigany Baneth și Dénes, — toți Evrei, — și un tót că au recunoscut faptul, și li-s'a dovedit vinovăția, curtea ca jurați din Budapesta i-a achitat pe toți, cu vot unanim! Dreptă judecată, n'ai ce zice! Dar' ore așa suna verdictul juraților și atunci, când din întâmplare un Român era autorul broșurei?

Profesor de limba română la pre-parandia din Caransebeș a fost numit — în locul dlui Enea Hodoș, trecut la pensie, — tineral domn Ilie Minea.

Tratați cu refus. Universitarii magiari au adresat un apel tinerimii universitare cehe din Praga, în care o rógă să lupte împreună pentru libertatea națiunilor boheme—polone—magiare. Tinerimea cehá a respins însă ofertul universitarilor magiari pe cuvânt, că studenții magiari n'au protestat contra procedurii șoviniste magiare a coaliției, că au luat parte la agitații nedemne contra colegilor lor, și în sfârșit pentru-că au luat poziție contra votului universal și contra naționalităților nemagiare.

Post nou de institutor în Constantinopole. Cu întâiu April 1906 se va înființa un nou post de institutor la școala românească din Constantinopole (cartierul european Pera).

Unitatea religiilor. Anosachi, profesor de filosofie în Tokio, militază în revista engleză „Review of Reviews” pentru unirea creștinismului cu buddhismul. Scriitorul vrea să arate, întru sprijinirea propagandei sale, că deosebirea între aceste două religii, cele mai puternice din lume, este foarte mică, de vreme-ce și una și alta se basază pe „spiritul de sacrificiu și pe realizarea unui ideal, care tinde a îmbunătăți moralicește omenirea”. — Firește, chimera această vor subscrie-o numai cei-oe nu cunosc creștinismul.

Convocare. Onorații membri ai societății „Progresul” din Făgăraș, prin această sunt convocați la „adunarea generală extraordinară”, care se va ține Duminecă, în 10 Decembrie a. c. n. la 3 ore după amiază în localul școlii profesionale gr. or. din loc. Obiectele de pertractat vor fi: 1. Demisiunea prezidentului. 2. Curenții. Din ședința comitetului societății „Progresul” ținută la 26 Novembre 1905 n. Nicolae Zvon, president ad hoc. Costi Toma, secretari.

† **Rosalia Suse**, fica preotului Samuil Suse din Frata, a răposat în Domnul, la 21 Novembre n. în etate de 6 ani, lăsând în adâncă jale pe întristații ei părinți, doi frați și trei surori. A fost înmormântată în 23 Novembre n. la orele 2 d. a. lângă biserica din Frata.

Luminatul esposiției. Serviciul studiilor de la primăria capitalei române a întocmit proiectul pentru iluminarea esposiției naționale din 1906 cu gaz și electricitate. Lucrările pentru instalarea cablurilor se vor începe de cu érnă. O cassă ére-care a făcut ofertul pentru iluminat, obligându-se a instala 7000 lămpi incandescente și 120 globuri electrice cu arcuiri. Instalațiile vor costa 350,000 lei, ear' exploatarea timp de 6 luni 70,000 de lei. Primăria nu s'a pronunțat încă asupra ofertei. Din suma de mai sus, comuna București va contribui la iluminatul Esposiției cu 100,000 de lei.

Abonați ziarul „Mercur”. Cea mai bună, mai esactă și mai autentică informațiune despre rezultatul fie-cărei trageri la sorți o dá ziarul „Mercur”, care apare în Praga (Graben nr. 14). Cu 1 Ianuarie 1906 intră în anul XXVI al existenței. A-fără de datele oficioase referitoare la trageri, ziarul acesta aduce și informațiuni despre evenimente financiare din lumea întregă. Abonamentul face 6 corone la an. Cei ce abonază ziarul „Mercur” pe anul viitor (1906), primesc ca premiu, fără nici o taxă, registul tuturor hărțiiilor de valóre cari au fost trase până la finea anului 1905, a căror valóre însă n'a fost ridicată încă, cum și un calendar universal de trageri și un șematism de prescripție. A se adresa administrației, în Praga. (Prag, Graben, 14).

Soția mea a fost bolnavă doi ani și după-ce a purtat șese săptămâni crucea d-vostre dublă electro-magnetică R. B. nr. 86967 s'a însăneșoșat pe deplin, reumatismul și astma ei au încetat, pentru care nu pot fi îndeajuns mulțămitor inventiunii d-vostre minunate. Repet mii de mulțămiri. Cu deplină stimă Klinka Iános (Angern). Acastă scrisore a primit-o inventatorul crucei vindecătoare electro-magnetică R. B. nr. 86967, dl Müller Albert (Budapesta V, Str Vadasz nr. 42/V).

PARTEA LITERARĂ.

Correspondența lui Șaguna.

(Urmare).

II.

Prea cinstite părinte protopópe și mult iubite!

Numerii cei din „Gazeta Transilvaniei” 60 și 61 îmi dau prilej a vă întreba, că știți voi cuprinsul acestor articoli și ce aveți de gând a face în privința acestor?

Ací sunt ai noștri toți de părerea aceea, că atât Preasfinției Sale domnului episcop, cât și Prea Cinstiei Tale și dlui consilier Ioanovici mare uimire vi-s'au făcut din partea corespondentului și din partea redacției, căci au publicat acest articol; și așa bine ați face, când ați silii pe redactorul a descoperi pe corespondentul și apoi când ați piri pe acesta ca pe un Ruhe- und Religions-Störer. Știind eu bóla timpului am atins în §-ul 74 sub 3 în Dreptul meu canonic, că Presbiterul nu póte schimba forma cea din afară a scrierii bisericești, de unde urmază, că nici mireanului nu-i este iertat acesta a face, cu mult mai puțin a defăima pe un Episcop, care nu se învoește în niște lucruri mai mult păgubitoare de cât folositoare pentru biserica sa. Pentru aceea ierarhia să nu tacă la astfel de năpăsturi obraznice asupra păcii sale. Buchile s'au literile nu fac, vezi bine nici o Dogmă, dar' nu este pentru aceea iertat niměnuui a turbura pacea Bisericii și a ația creștinii asupra mai marilor săi prin gazetele publice.

Nu mai puțină batjocură s'au făcut și asupra Măriei Sale dlui consilier Ioanovici, dar' și asupra dirigătoriei de stat. Ce este aci de făcut, va ști aceea dl inspector.

Pe temeul acestor Te poftesc Prea Cinstia Ta, că sosind Preasfințitul vostru Episcop din băi să-i faci cunoscut această și să mă înștiințezi, ce aveți de gând a face asupra acelor birfele? Cu binecuvîntarea arhierului fiind.

Sibiu, 3-lea Nov. 1855.

Al Tău de tot binele voitoriu
Andrieu baron de Șaguna
episcop.

III.

Prea Cinstite P. Protopópe!

Numai acum sunt în stare a-ți răspunde la scrisoreți din 6 Oct. a. c. Ocupațiile mele sunt multe, sunt grele și fante; eu nu ți-le pot descrie, ear' pentru povestirea lor aş avea lipsă de mai multe zile. Bine ai face, când Te-ai repezi până la Sibiu, eu tot cu aceeași dragoste te-aș primi la mine astăzi, cum te-am primit mai înainte cu 20 de ani la Carloviț. Osteneța ta ți-s'ar plăti cu cele-ce ai vedea și ai auzi aci. Eu am invitat și pe Preasfințitul Tău episcop la o cercetare frățescă; vezi și vino cu el.

Conțeptul Tău despre modul scrierii, care ți-l retrimite, este bun și bine socotit; și fiindcă mi-ai dat voe, că pot ici-colo a-l îndrepta, eată că am urmat așa. Imi pare bine pentru-că ești activ; caută să deștepti caracterul acesta și în alți mulți, căci avem lipsă de caracteruri active și harnice; pasivitatea nici-când n'a fost bună, și nu a adus roduri bune. Cu deosebire trebuie și noi să lucrăm, căci alții lucră din tóte puterile spre stingerea noastră. Dacă noi vom rămâne pasivi sau nebăgători de sémă, atunci suntem perduți cu rușine. Să ne luptăm cu vrășmașii și dacă ne vor birui — despre care însă tare mă îndoiesc, — cel puțin cu cinste să fie căderea.

Voi, precum ved, stați réu cu treaba școlii, căci s'au luat de la biserica și nu o stăpânește jurisdicția bisericescă. La mine, mulțămită fie Tatălui ceresc, șoála este împreunată cu biserica, și eu dispun în tóte și pentru tóte. Incă în adunările episcopoești de la Viena la a. 1850 am desbătut eu tréba școlii și am arătat limpede lipsa cea mare a reformei, că adecă să se iee tréba școlară din mâinile unor și altor; însă înzadar; mi-s'a răspuns, că eu sunt neprietenul domnului Gyurkovits, la care am replicat, că eu sunt prietenul interesului bisericesc și al dlui Gyurkovits, și cari pomenesc numai pe Gyurkovits, aceia se arată pe față că sunt numai prieteni deale, dar' nu și ai bisericii. Care nici astăzi nu vede cum stau lucrurile, aceia nu e vrednic a se numéra între oile staulului nostru!

Curând ți voi trimite prospectul prenumerației la Biblia cu 100 icone. Prețul va fi 20 fl. m. o. nelegat. De aci poți vedé, că tipografia noastră într'adever lucră în interesul bisericii noastre. Caută — rogu-te — să aduni câți mai mulți prenumerați, precum și la „Telegraf”. Scrie-mi cum vă plac cuvântările mele și ce impresie fac la voi?

În sfârșit pofindu-te ca să vestești Preasfinției Sale multe închinăciuni din parte-mi, rămân cu binecuvântare arhierescă.

Sibiu, 13-a Nov. 1855.

Al Prea Cinstiei Tale de tot binele voitoriu

Andrieu baron de Șaguna
episcop.

(Va urma).

Cărți și reviste.

Edgar Th. Aslan: Fica lui Radu cel Frumos, împrejurări și chipuri din trecut. București, institutul de arte grafice „Eminescu”, Bulevardul Elisaveta 6. Prețul: lei 3.

Comóra tinerimei, a. I. nr. 9. Revista această pentru „adever”, bine și frumos” are un sumar bogat, potrivit de minune pentru tinerime, cu articole semnate de: Sofia Nădejde, D. A. Teodoru, o frumoasă poezie a pseudonimului Fatma, etc.

Ese de două-ori pe lună, în București str. Biserica Enei 4. Abonamentul la an 10 lei.

Teatru orașenesc.

Mercuri, (29 Nov. n.): „Jungheidelberg”, operetă în trei acte, de L. Krenn și C. Lindau. Musica de K. Millöcker.

Joi, (30 Nov. n.): „Klein-Dorit”, comedie în 3 acte.

ECONOMIE.

„Industria“, bancă industrială economică, societate pe acții în Deva.

Invitare publică.

Stimații acționari sunt avertați, că firma societății s'a improscolat. La 16/29 Noiembrie 1905, Mercuri dimineața la 8 ore se va sfîrși localul societății prin preoții locali și preoții membri ai direcțiunii, care va lua parte în corpore împreună cu membrii comitetului de supraveghiere și domni acționari, cari sunt prin această invitație publică poftiți, să ne dea onorul.

După invocarea binecuvîntării lui Dumnezeu va urma **I-a ședință comună** a direcțiunii și comitetului de supraveghiere, care va stabili începerea lucrării societății și cele trebuincioase.

După ședință va urma prânz comun și binecuvîntarea mesei, la care învit cu tot dragostea pe fie-care acționar și bivitor al scopurilor generale ce urmărim. Deva, 26 Noiembrie 1905.

Directorul general:
August A. Nicoră m. p.

Din public.†)

Mulțămită publică.

Consătenii noștri, precum și alți Români duși în America, știind lipsurile ardente ale sf. noastre biserici au întreprins o colectă, trimițându-ne frumoasă sumă de 83 dolari (402 cor.), din care am cumpărat toate cărțile necesare la serviciul divin cu litere latine.

Conspectul acelor marinimoși donatori, cari s'au făcut părtași la creștină și nobila faptă e următorul:

Nicolae Părvu 5 dolari, Dumitru Dobrea 6 dolari, Eliseiu Gărăoiu 9 dolari, Ilie Roșca 1 dolar, Iosif Toacă 6 dolari, Nic. Dobrea 2 dolari, Const. Comanicu 2 dolari, Ioan Neagu 1 dolar, Ioan Dobrea 2 dolari, Pantilimon Grama 2 dolari, Dion. Bogdan 1 dolar, Dion. Dobrea 6 dolari, Dumitru Rimboiu 1 dolar, Nic. Vuțu 1 dolar, Mateiu P. Popaiov 7 dolari, Vasile Ruja 5 dolari 50 cenți, Vas. Băncioiu 5 dolari, Ioan Toacă 3 dolari, Ioan Vulcan 4 dolari, toți din Sămbăta-de-sus; Vasile Meterna 1 dolar, George Sersama 25 cenți, Ioan Sersama 25 cenți, Vasile Barbu 25 cenți, toți din Viștea-de-sus; George Simen 25 cenți, din Breaza; Dumitru Gușilă 50 cenți, din Poșorta; Damian Ramba 1 dolar, George Toma 1 dolar, ambii din Voivodenii-mici; Dumitru Nistor 1 dolar, Gerasim Nistor 1 dolar, ambii din Lissa; Petru Copos Pop 1 dolar, din Căpâlna-de-sus; Vasile Costea, David Costea, Ioan Z. Costea, Avisalon Lelut, fie-care câte 1 dol., toți din Beșinbac; Ioan Colceriu 25 cenți, din Jacu-romănesc; Petru Eru 25 cenți, din Fofeldea; Traian Stanciu 50 cenți, din Secușig (Banat); Mateiu Racu 25 cenți, din Rucăr; Samoilă Muntean 25 cenți, Savu D. Dobrotă 50 cenți, amândoi din Drăguș.

Primescă marinimoșii donatori și pe această cale mulțămăta noastră pentru creștină faptă, pe care bunul Dumnezeu o va răsplăti după merit.

Sămbăta-sup. r. s., în 10 Nov. 1905.

Ioan Pop
preot gr. orient.

Nicolae Vlăgărea
epitrop.

*) Pentru cele cuprinse în rubrica această Redacțiunea nu primește răspundea.

300 franci pe lună poate câștiga oricine prin vânzarea de noutăți artistice. A se adresa la Pennellyes & Co., Milano (Italia).

Pe timpul secetei din vara trecută abnormală a fost earăși singură în întregă Ungaria

Prima plantație pentru nobilitarea viței de pe Târnave

(Proprietar: Fr. Caspari, Mediaș 67, Ardeal) care a udat vițele sale cu cantitatea enormă de apă de 5 milioane litri pe zi; este deci singura firmă, care poate lăfăra vițe frumoase și în toate privințele (84) 18-47 neeseptionabile.

Catalog ilustrat cu numeroase scrisori de recunoștință gratis.

[282] 1-3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante Sălcia-de-sus din protopresbiteratul Lupșa, se escrie concurs cu termin de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreună cu acest post de paroh sunt cele fasonate în cōla B pentru întregirea venitelor preoțești de la stat.

Cererile provăzute și cu atestatul de maturitate, se vor instrui conform normelor în vigoare și așterne Preanonratului oficiu protopresbiter al Lupșei în termenul deschis. Pențenții se pot presenta în vre-o Duminecă ori sârbătoare și în biserica din loc pentru a cânta resp. a celebra și cuvânta.

Sălcia-de-sus, din ședința comitetului parohial, ținută la 31 Octombrie 1905.

Romul Gomboș Vasiliu Ioaniciu
president. notariu.

ad nr. 812 1905

Văzut și aprobat.

Ofenbaia, 12 Noiembrie 1905.

Oficiul protopresbiter al gr. or. al Lupșei.

Vasile Gan
protopresbiter.

Nr. 21 1905 parohial. [282] 1-3

Publicare de licitațiune.

Comuna bisericăscă româna gr. orient. Bran-Porta, protopresbiteratul Branului, va da în 11/24 Decembrie a. c. la 2 ore p. m. prin licitațiune publică minuentă în întreprindere edificarea unei școle noue, conform planului și preliminarului de spese, aprobat de Venerabilul Consistoriu arhidieceșan, ca senat școlar nr. 8300 dto 8 August 1902, în sumă de cor. 14 089 24.

Intreprinzătorii, cari vor reflecta la această întreprindere, au a depune vadiu de 10%, ear' minusoferentul va fi îndatorat a depune cauțiunea recerută în bani gata sau în hârtii de valoare.

Planul, preliminarul de spese și condițiunile de licitare se află și se pot vedea până la ziua licitării la oficiul parohial gr. or. din Bran-Porta.

Bran-Porta, în 11/24 Noiembrie 1905.

Pentru comitetul parohial:

Ilariu Reit
president.

Miron Tatoi
membru în comit. par.

Eu

nu cunosc pentru îngrijirea pielii, în special pentru a alunga piștii și a avea o coloră delicată a feții, un săpun medicinal mai bun și mai cu efect de cât cunoscutul

săpun din lapte de crin

al lui Bergmann (marca doi băieși)
Bergmann & Co., Tetschen a/E.

Se află de vânzare cu 80 fileri bucată în farmacia „la urs“ (piața mică), în farmacia E. Rummeler, Sibiu, la I. B. Misselbacher sen. (piața mare), G. Meltzer (str. cîsnădiei și gusterii 25), prima fabrică transilv. de luminări de stearin (str. cîsnădiei) (89) 16-25 Carol Arz (strada cîsnădiei), cum și în Sighișora la farmacistul W. Lingner.

Drepturile, datorințele și responsabilitatea membrilor din direcțiune

Drepturile, datorințele și responsabilitatea comitetului de supraveghiere

de

Alfred Kormos

directorul revistei „Magyar Pénzügy“

Traduceri autorizate de

Constantin Popp

funcționar la „Albina“ din Sibiu.

Se pot comanda de la **Librăria arhidieceșană din Sibiu**, cea dintăiu cu prețul de 3 cor., ear' cea din urmă cu prețul de 1.50 cor.

Biblioteca populară a Asociațiunii. --

1, 2. Povestiri din viața țăranilor români. (I și II,) de I. Pop-Reteganul, câte 20	8, 9. Icoane din istoria Grecilor vechi, (I, II), de V. Lazăr, câte 20
3. Despre cărțile funduare și intabulări, de Dr. Valer Moldovan 30	10. Grădina de legumi, de Ioan F. Negruțiu 30
4. Sfaturi bune. Trei disertațiuni, de Em. Ungurean, Dr. Elie Cristea și N. Ivan 20	11. Cultura cucuruzului, de Ioan F. Negruțiu 20
5. Casa părintească, creșterea indivizilor și poporelor, de I. Popea, fost prof. 20	12, 13, 14, 15, 16. Ionel. Principii morale și creștinești de educațiune (I, II, III, IV, și V), de V. Gr. Borgovanu, câte 20
6. Despre testament. Explicarea art. de lege XVI, din a. 1876, de Dr. V. Moldovan 30	17. „Astra“. Informațiuni asupra scopurilor și instituțiilor „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român“ 20
7. Posta, telegraful, telefonul. Noțiuni generale despre instituțiile postale, de Gavr. Todică 20	

Librăria arhidieceșană.

Requisite de scris se pot procura de la **Librăria arhidieceșană.**

P. T.

Am onorea a recomanda onoratului public pentru sezonul de toamnă și de eamnă

Atelierul de croitorie Sibiu, strada poplăcii 21

— peste cale de Tipografia arhidieceșană —

în care confecționez pe lângă un serviciu solid și prompt și pe lângă prețuri moderate tot felul de **haine bărbătești**, ca: paltone, pardesiuri, rocuri de salon, fracuri, jachete, etc., după cea mai nouă modă; asemenea confecționez tot felul de

* **uniforme, cum și reverenzi și ornate bisericăști** *

În cas de urgență reverenzele le confecționez în 24 ore.

Rugând onoratul public a mă onora cu prețioasele sale comande, semnez

cu totă stima

Ioan Părău, croitoriu.

[225] 5-

IULIU ERŐS

Sibiu, strada cîsnădiei nr. 3.

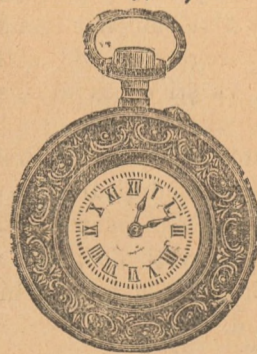
Cel mai mare deposit ardelean

de **orologe, juvaericeale, aurării și argintării**. Iși recomandă cu prețuri eține toate produsele din speciile **orologeriei și aurării**.

Schimb și cumpărare de aur, argint, diamant, mărgelă, monede de aur și argint, etc.

[191] 16-20

Fie-care obiect de aur și argint, cumpărat de la mine, e probat și esaminat din oficiu și pe fie-care bucată se vede precis proba oficiosă (k. u. k. Punze), și afară de aceea se garantază în scris veritabilitatea obiectelor.

Prețcuranturi ilustrate la dorință gratis și franco.

